

مرکز مجرب از امام صادق علیه السلام

الروضة البهية في شرح اللمعة الدمشقية (متاجر)

احكام بيع و شراء (كيل و وزن)

جلسه ۵۸

استاد وافی

کیل و وزن

کیل و وزن و نقد را وقتی مطلق گذاردند، منصرف است به آنچه از این سه در شهر عقد متعارف می باشد، مشروط به اینکه از آنها يك میزان بیشتر در بلد عقد متعارف نباشد، و اگر متعدد بود آنچه به حسب استعمال و اطلاق غلبه بر دیگران دارد مناط و ملاک می باشد.

و در صورتی که انواع کیل و وزن از نظر استعمال در مبيع خاصی با هم متساوی بودند، لازم است در وقت عقد، کیل یا وزن مورد نظر را تعیین نمایند، و اگر تعیین نکنند عقد باطل است.

مسئله ۱:

۱. اجرت کیل یا وزن و یا شمردن مبيع به عهده بايع است، و در مقابل هزینه اعتبار ثمن به عهده مشتری می باشد.

۲. اجرت دلال و واسطه در معامله به عهده کسی است که به وی امر نموده.

مسئله ۲:

اگر بايع و مشتری به دلال امر کردند که دو طرف عقد یعنی ايجاب و قبول را به عهده گیرد، حکم آن است که بعد از اتمام عمل، بر هر دو واجب است مجموعاً يك اجرت به او بدهند.

مسئله ۳:

آنچه از متاع و جنس در دست دلال تلف می شود، وی ضامن نیست مگر آنکه در حفاظتش کوتاهی کرده باشد.

در رساله‌های مجاز امام صادق علیه السلام

بنابراین اگر متعاقدان علیه وی ادّعاء نمودند که او متاع را از روی تفریط تلف کرده لذا ضامن می‌باشد، حکم این است که وی قسم خورده و به نفع او حکم صادر می‌گردد.

اگر در موردی ثابت شد که دلّال تفریط کرده و به این ترتیب ضامن قیمت متاع است، حال اگر بین او

و صاحب متاع در مقدار قیمت اختلاف واقع شد، مثلاً بایع قیمت بیشتری را گفته و وی منکر آن بوده و قیمت کمتری را مدعی است، در اینجا اگر بایع او را قسم داد، باید قسم بخورد و حق بجانب او داده می‌شود.

مبحث اقاله

اقاله در حق متعاقدین و نسبت به شفیع فسخ بوده نه بیع، بنابراین بعد از اعمال برای شریک حق شفعه ثابت نمی‌شود.

مسئله ۱:

اگر به وساطت دلّالی معامله صورت گرفت، و سپس متعاقدان آن را اقاله کردند اجرت دلّال، ساقط نمی‌گردد.

مسئله ۲:

اگر یکی از متعاقدین خواستار اقاله شود، دیگری حق ندارد در مقابل پذیرفتن آن چیزی به ثمن اضافه کرده یا مبلغی از آن کم کند، زیرا چنین اقاله‌ای صحیح نیست، بلکه همان ثمن و مبیع مورد معامله را باید مناط قرار دهند.